



**СЪЮЗ НА СЪДИИТЕ В БЪЛГАРИЯ**  
Член на Международната асоциация на съдиите (МАС)  
Член на Европейската асоциация на съдиите (ЕАС)  
Член на Европейски магистрати за демокрация и свободи (МЕДЕЛ)  
София 1000, ул. Пиротска 7, ет.5, тел 0879686841  
e.mail: [office@judgesbg.org](mailto:office@judgesbg.org)  
web: <http://www.judgesbg.org>

До

Президента на Република България

Уважаеми господин Президент,

Обръщаме се към Вас във връзка с правомощието Ви по чл. 101, ал. 1 от Конституцията на Република България.

На 23.1.2020 г. беше приет окончателно на второ четене законопроект за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт (ЗСВ). Считаме, че приетите изменения на чл. 28, ал. 1, чл. 29, ал. 2 и 225, ал. 1 и ал. 4 от закона противоречат на Конституцията, на основните принципи на устройствения акт на съдебната власт, създават предпоставки за неравно третиране при приложението му и сериозна опасност от политическо накърняване на независимостта на съдебната власт. Конкретните ни възражения по посочените текстове на приетия закон са следните:

1. С приетите изменения на чл. 28, ал. 1 ЗСВ се установява, че при изтичане на мандата или предсрочното му прекратяване на основание чл. 130, ал. 8, т. 1 от Конституцията на Република България изборният член на Висшия съдебен съвет (ВСС), подал молба до съответната колегия в 14-дневен срок от деня на изтичане или предсрочно прекратяване на мандата, **се възстановява** на длъжността съдия, прокурор или следовател, заемана преди избора, на равна по степен или с една степен по-висока от заеманата преди избора длъжност в органите на съдебната власт. Времето, през което лицето е било член на Висшия съдебен съвет, се зачита за стаж по чл. 164, ал. 1 - 7.“

С така предвиденото изменение се създава привилегия за членовете на ВСС, за което липсва обществена необходимост. Напротив – създава се впечатление за неприемливо политическо удостоверяване на членовете на кадровия орган на съдебната власт като форма на властова корупция. Същевременно тази привилегия противоречи на въведеното в ЗСВ конкурсно начало, на което се основава кариерният процес на

съдиите, прокурорите и следователите. Възстановяването на длъжността, заемана преди избора, етимологично се свързва с връщане към състоянието преди избора, т.е. заемане на предишната длъжност, осъществявана от члена на ВСС с приключил мандат. Заемането на по-висока длъжност не е възстановяване, а е повишаване, за което в ЗСВ е предвиден друг ред, а именно провеждане на конкурс. Приетата редакция на чл. 28, ал. 1 от ЗСВ позволява от тази привилегия да се възползват членовете на ВСС, които преди избора са заемали длъжност съдия, прокурор или следовател, но не и друга юридическа професия. Така въведената привилегия за част от членовете на ВСС не съответства на чл. 6, ал. 2 от Конституцията.

Измененият законов текст противоречи и на въведеното в чл. 130а, ал. 5, т. 1 Конституцията изключително правомощие на ВСС, действащ чрез своите колегии, да назначава, повишава, премества и освобождава съдиите, прокурорите и следователите. От приетия текст на чл. 28, ал.1 ЗСВ следва, че ВСС ще действа в условията на обвързана компетентност при направено искане за „възстановяване“ на член на съвета с изтекъл мандат на длъжност в орган на съдебната власт с една степен по-висока от заеманата преди избора. В този случай повишаването на членовете на ВСС с изтекъл мандат е пряко следствие на императивния законов текст, а не на свободната преценка на висшия административен орган на съдебната власт. Показателна е отликата от предвиденото за главния инспектор и инспекторите при ВСС в чл. 50, ал. 1 ЗСВ – в този случай ВСС **може** да повиши главния инспектор и инспекторите, но има право на преценка по подадените молби за повишаване чрез „възстановяване“. С новата редакция на чл. 28, ал. 1 ЗСВ се лишава конституционният орган за администриране на съдебната власт от едно от най-съществените му правомощия – да повишава съдиите, прокурорите и следователите въз основа на свободно формирано решение, взето при свободна оценка на относимите към решавания въпрос материали.

2. В приетия на второ четене закон за изменение и допълнение на ЗСВ се извърши промяна на чл. 29, ал. 2 и чл. 225, която създава необоснована финансова привилегия на членовете на ВСС.

В чл. 29, ал. 2 ЗСВ се добави, че чл. 225 се прилага и за изборните членове на ВСС, а в текста на чл. 225 ЗСВ се правят следните изменения и допълнения: в ал. 1 думата „еднократно“ се заличава, а алинея 4 се изменя така: при последващо освобождаване от длъжност съдията, прокурорът, следователят, членът на Висшия съдебен съвет, главният инспектор и инспекторът от Инспектората на Висшия съдебен съвет получава обезщетение в размер на разликата между размера на полученото обезщетение по ал. 1 и размера на обезщетението, определено към датата на последващото освобождаване.“

Независимо че изменената ал. 4 на чл. 225 ЗСВ формално се отнася и до съдиите, прокурорите и следователите, то за тях правната норма няма практическо приложение. Новото правило се отнася най-вече до членовете на ВСС, до главния инспектор и инспекторите на ВСС, тъй като при встъпването си в длъжност те напускат съдебните и прокурорските си длъжности и получават полагащото им се обезщетение

по чл. 225, ал. 1 ЗСВ, а сега ще имат възможност след приключване на мандата си да получат допълнителен финансов стимул. Той ще се формира от разликата между размера на полученото обезщетение при напускане на съдийската и прокурорска длъжност и размера на обезщетението, определено към датата на приключване на мандата на ВСС. Като се има предвид, че съобразно чл. 29, ал. 2 ЗСВ членовете на ВСС получават най-високото възнаграждение в съдебната власт, равняващо се на получаваното от председателите на върховните съдилища и главния прокурор, в края на мандата си ще получат обезщетение, получено като разлика между получаваното възнаграждение като редови магистрати и по-високото като членове на ВСС.

Така предвидената финансова привилегия за членовете на ВСС, за главния инспектор и инспекторите в инспектората на ВСС противоречи на принципите за равенството на гражданите по чл. 6 от Конституцията и поставя в неравностойно положение останалите съдии, прокурори и следователи, които са същинските органи на съдебна власт. Създаването на специален и свърхпривилегирован статус на членовете на ВСС – чл. 28, ал. 1, чл. 29, ал. 2 ЗСВ, предвиждащ приложението на чл. 218, ал. 1, чл. 225 ЗСВ, накърнява и принципа на правовата държава и независимостта на съдебната власт, тъй като създава зависимост на членовете на висшия административен орган на съдебната власт от другите власти, доколкото 11 от членовете на ВСС се избират от Народното събрание.

Според чл. 19 – чл. 19б от ЗСВ правилата, приети от Народното събрание за избор на членове на ВСС, както и видно от практиката по провежданите избори досега, народните представители не са осигурили прозрачни процедури, от които да стават ясни принципите и основанията на подбора на предложените магистрати за членове на ВСС от политическата квота. За външния наблюдател на процеса по номиниране и избор на членове на ВСС остава основателно съмнение за договорки, нелегитимни обвързаности и зависимости. Затова въведените с обсъжданите изменения на ЗСВ привилегии в края на мандата на членовете на ВСС само затвърждават впечатлението за противоконституционна обвързаност между политическите партии и членовете на ВСС, които са ги излъчили, а това разрушава доверието в съдебната власт и нейната независимост.

Наред с вече изтъкнатите доводи, предоставянето на нови финансови и кадрови предимства на членовете на ВСС не е оправдано нито с обществена, нито с икономическа необходимост и в този смисъл не служи за подобряване на ефективното администриране на съдебната власт. И двете обсъждани от нас законодателни изменения – чл. 28, ал. 1 ЗСВ, чл. 29, ал. 2 и чл. 225, ал. 1 и ал. 4 ЗСВ са приети от законодателния орган в нарушение на чл. 84, ал. 2, изр. 2 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание. Предложенията за изменения на посочените текстове са направени от народни представители след приемането на законопроекта на първо четене и противоречат на принципите и обхвата на приетия на първо гласуване законопроект. Поради това те не е трябвало да се обсъждат и гласуват.

Обръщаме се към Вас, господин Президент, с предложение да обсъдите основанията за нашата загриженост при упражняване на правомощието си по чл. 101, ал. 1 от Конституцията.

27 януари 2020 г.

С уважение,

гр. София

Управителен съвет на Съюза на съдиите в България